

§ 489

Kansallisen kaupunkipuiston esiselvitys ja jatkotoimenpiteet

HEL 2020-002843 T 10 05 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus päättää, että kaupunki ryhtyy valmistelemaan Kansallisen kaupunkipuiston perustamista ilmeisimpien alueiden, Keskuspuiston ja Haltialan muodostaman ytimen pohjalta. Helsingin kansallisen kaupunkipuiston idea on korostaa erityisesti luontaisesti uusiutuvien kaupunkimetsien, mutta myös historiallisesti muokkaantuneiden perinneympäristöjen ja merellisyiden merkitystä luonnon monimuotoisuuden, virkistymisen ja kulttuuriarvojen kannalta. Kansallisen kaupunkipuiston täydentämistä tarkastellaan tarvittaessa jatkossa muuhun kaavoitukseen, luontokartoitukseen ja virkistysalueiden suunnitteluun sisältyen. Kansallisen kaupunkipuiston käynnistysvaiheen valmistelutyö ei saa viedä resursseja viheralueiden kehittämistyöltä muualta kaupungin alueelta. Kansallisen kaupunkipuiston ja Nyky plus –vaihtoehtoon liittyvän muun valmistelun yhteisenä tavoitteena on luoda verkostomainen kokonaisuus, joka ulottuu koko kaupungin alueelle, myös esikaupunkien ympäristöihin.

Samalla kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupunkipuiston merkitystä, asemaa ja imagoa vahvistetaan. Helsingin kaupunkipuistolle perustetaan oma suunnittelutiimi ja nimetään projektipäällikkö vuodesta 2021 alkaen. Helsingin kaupunkipuiston jatkosuunnittelu suunnataan koko kaupungin alueelle huomioiden myös esikaupunkialueen. Kansalliseen kaupunkipuistoon panostamisen ei tule olla pois muiden kaupunkialueiden puistojen ja metsien hoidosta.

Käsittely

Palautusehdotus:

Sanna Vesikansa: Poistetaan: Lisäksi kaupunginhallitus päättää ettei kansallisen kaupunkipuiston valmistelua enää jatketa.

Korvataan: Kaupunginhallitus päättää, että kaupunki ryhtyy valmistelemaan Kansallisen kaupunkipuiston perustamista ilmeisimpien alueiden, Keskuspuiston ja Haltialan muodostaman ytimen pohjalta. Helsingin kansallisen kaupunkipuiston idea on korostaa erityisesti luontaisesti uusiutuvien kaupunkimetsien, mutta myös historiallisesti muokkaantuneiden perinneympäristöjen ja merellisyiden merkitystä luonnon monimuotoisuuden, virkistymisen ja kulttuuriarvojen kannalta. Kansallisen

21.06.2021

kaupunkipuiston täydentämistä tarkastellaan tarvittaessa jatkossa muuhun kaavoitukseen, luontokartoitukseen ja virkistysalueiden suunnitteluun sisältyen. Kansallisen kaupunkipuiston käynnistysvaiheen valmistelutyö ei saa viedä resursseja viheralueiden kehittämistyöltä muualta kaupungin alueelta. Kansallisen kaupunkipuiston ja Nyky plus -vaihtoehtoon liittyvän muun valmistelun yhteisenä tavoitteena on luoda verkostomainen kokonaisuus, joka ulottuu koko kaupungin alueelle, myös esikaupunkien ympäristöihin.

Samalla kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupunkipuiston merkitystä, asemaa ja imagoa vahvistetaan. Helsingin kaupunkipuistolle perustetaan oma suunnittelutiimi ja nimetään projektipäällikkö vuodesta 2021 alkaen. Helsingin kaupunkipuiston jatkosuunnittelu suunnataan koko kaupungin alueelle huomioiden myös esikaupunkialueen. Kansalliseen kaupunkipuistoon panostamisen ei tule olla pois muiden kaupunkialueiden puistojen ja metsien hoidosta.

Kannattaja: Elisa Gebhard

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Sanna Vesikansa palautusehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 5

Seija Muurinen, Pia Pakarinen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 10

Elisa Gebhard, Veronika Honkasalo, Mikko Kiesiläinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus palautti asian uudelleen valmisteltavaksi äänin 5 - 10.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kansallisen kaupunkipuiston esiselvitys
- 2 Vuorovaikutuspilotti -raportti

- 3 Kaupunkitaloudellisten vaikutusten arviointi -raportti
4 Valtuustoaloite 25.5.2016
5 Kaupunginvaltuuston päätös 22.2.2017 (HEL 2016-006233)
6 Kaupunginhallituksen päätös 27.2.2017
7 Kaupunginjohtajan päätös 15.3.2017 (HEL 2017-002830)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kansallinen kaupunkipuisto
Helsinki! -liike

Helsingin kaupunginosayh-
distykset ry Helka

Helsingin Luonnonsuojeluyh-
distys

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi Helsingin kansallista kaupunkipuistoa koskevan esiselvityksen ja kehottaa ryhtymään vaihtoehtoon Nyky + (Helsingin kaupunkipuisto) sisältyviin jatkotoimenpiteisiin, joita toteutetaan toimintasuunnitelmien ja talousarvion kautta.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää ettei kansallisen kaupunkipuiston valmistelua enää jatketa.

Esittelijän perustelut

Esiselvityksen tausta ja keskeinen sisältö

Kansallisen kaupunkipuiston perustamiselvitys aloitettiin keväällä 2017 valtuustoaloitteen pohjalta. Aloitkäsitteilyn yhteydessä valtuusto päätti, että kaupunkilaisille tulee järjestää kysely siitä, mitä viher- ja kulttuuriympäristöt merkitsevät kaupunkilaisille. Näiden päätösten perusteella kaupunginhallitus päätti 27.2.2017, että kansallisen kaupunkipuiston perustamistyö otetaan pilottihankkeeksi Helsingin uudessa osallisuus- ja vuorovaikutusmallissa.

Helsingin kaupunkistrategian 2017-2021 kohdassa Elävät, omaleimaiset ja turvalliset kaupunginosat on kirjaus: Kansallinen kaupunkipuisto -hankkeesta tehdään päätös kuluva valtuustokauden aikana, tekeillä olevan selvityksen valmistuttua.

Kansallisen kaupunkipuiston esiselvitykseen liittyneen, noin kolme vuotta kestäneen vuorovaikutuspilotin tuloksena syntyi neljä vaihtoehtoisia etenemistapaa. Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset sekä jatkotoimenpiteet on esitelty esiselvitysraportissa ja sen liitteinä olevissa vuorovaikutusraportissa ja kaupunkitaloudellisten vaikutusten arvioinnissa.

Viher- ja kulttuuriympäristöarvot ovat säilyneet Helsingissä hyvin. Esiselvityksessä todettiin, että kansallisen kaupunkipuiston perustaminen maankäyttö- ja rakennuslain 9. luvun mukaisesti ympäristöministeriön päätöksellä on yksi keino Helsingin viher- ja kulttuuriympäristöarvojen turvaamiseen. Päätös kansallisesta kaupunkipuistosta ei kuitenkaan ole ainut keino, vaan kaupunki on jo tunnistanut selvityksissään kansallisen kaupunkipuiston sisällön kriteerien mukaiset viher- ja kulttuuriympäristön arvot ja turvannut ne kaavoituksella ja muilla päätöksillään ja ottanut ne huomioon strategiassaan.

Esiselvityksen vuorovaikutuksessa syntyi vaihtoehto Nyky+, Helsingin kaupunkipuisto, jossa kaupunki turvaa kansallista kaupunkipuistoa koskevassa valtuustoaloitteessa esitetyn laajan, uuden ajan kaupunkipuiston arvot omilla päätöksillään ilman ympäristöministeriön päätöstä. Vaihtoehto Nyky+ sisältää monipuoliset tavoitteet Helsingin kaupunkipuiston kehittämiseksi. Nämä tavoitteet ovat jo osittain lähteneet toteutumaan aiemmin tehtyjen päätösten, valmistelussa olevien hankkeiden sekä kaupungin strategian mukaisesti.

Esiselvityksen mukaan Helsingillä on mahdollisuus perustaa ympäristöministeriön kriteerit täyttävä kansallinen kaupunkipuisto. Haasteellista on löytää kansalliselle kaupunkipuistolle kolmesta esille tulleesta alustavasta tarkastelualuevaihtoehdosta sellainen rajaus, joka tyydyttäisi laajuuden osalta kaikkia osallisia, ja joka ei olisi ristiriidassa jo tehtyjen maankäyttöä koskevien päätösten kanssa. Mahdollisen puiston määrittämisen ja maankäytön muutosten ennakoimisen rajauksen valmistelussa on arvioitu kestävän useita vuosia ja kohdistavan maankäyttötarkasteluita ja suunnitteluresursseja yleiskaavan toteuttamisohjelmasta poiketen puiston reunoille.

Vaihtoehto Nyky+ vastaa sisällöltään parhaiten valtuustoaloitteen tavoitetta ja mahdollistaa vuorovaikutuspilotissa esiin tulleen yhteisen toimintatavan kehittämisen. Vaihtoehto Nyky+ on kaupunkitaloudellisen selvityksen mukaan kokonaistaloudellisin vaihtoehto. Vaihtoehtojen kaupunkitaloudellisessa vertailussa vaihtoehdon Nyky+ toteuttamisen kustannuksissa on huomioitu tämän vaihtoehdon tarvitsema 10%:n tasokorotus viheralueiden hoitoresursseihin. Vaihtoehto sisältää toimenpiteitä, jotka voidaan aloittaa heti. Toimenpiteet koskevat koko kaupungin aluetta niin kuin vuorovaikutuksessa on toivottu. Vaihtoehtoon Nyky+ sisältyvät toimenpiteet tukevat kaupungin strategiaa ja toisaalta

vastaavat valtuustoaloitteen ja kansallisen kaupunkipuiston sisältövaatimusten tavoitteita.

Vaihtoehtoon Nyky+ sisältyvät seuraavat toimenpiteet:

- Panostetaan virkistys- ja viherverkoston toteuttamiseen yleiskaavan, asemakaavojen ja viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (Kslk 2016) sekä viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) mukaisesti
- Kiirehditään kaupunkiluontoverkoston (metsä-, niitty- ja siniverkostot) toteuttamista
- Toteutetaan merellinen strategia
- Toteutetaan kulttuuriympäristön suojelu yleiskaavan ja asemakaavojen mukaisesti ja laaditaan kulttuuriympäristöohjelma
- Turvataan riittävät rahalliset ja henkilöresurssit viher- ja kulttuuriympäristöjen kehittämiseen, toteuttamiseen ja hoitoon
- Vahvistetaan kaupunkilaisten omaehtoista toimintaa ja digitaalisia alustoja
- Valmistellaan toimintatapa, jolla kehitetään ja seurataan viher- ja virkistysverkoston sekä kulttuuriympäristöjen kokonaisuutta kaupungin vetovoimatekijänä.

Esiselvityksessä todetaan, että mikäli edettäisiin kansallisen kaupunkipuiston hakuvaiheeseen, valmisteluun tulisi varata lisää aikaa. Lisäksi tarvitaan lisää resursseja maankäytön suunnitteluun, maisemasuunnitteluun ja vuorovaikutukseen. Kaikkien alustavien tarkastelualuevaihtoehtojen (VE1-VE3) rajauksen määrittäminen vaatii lisää maankäytön tarkasteluita, koska rajaukset liittyvät useissa kohdin yleiskaavan 2016 maankäytön muutosalueisiin. Vaihtoehtojen VE1 (laaja vaihtoehto), VE2 (Helsinki- ja Keskuspuiston kokonaisuus) ja VE3 (merellinen vaihtoehto) alustavat tarkastelualueet ovat laajuudeltaan erilaisia. Vaihtoehto VE1 rajautuu useissa kohdin maankäytön muutosalueisiin ja edellyttää eniten maankäyttötarkasteluita, mikä hidastaa päätöksen tekoa kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta. Koska VE3 on osana kaikkia alustavia tarkastelualueita, se luo pohjan kansallisen kaupunkipuiston mahdollisille jatkoselvityksille.

Päätökset selvityksen pohjana

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Helsingissä on ollut aloitteita kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta vuodesta 1998 alkaen. Yleiskaavassa 2002 päädyttiin lukuisten kansallisen kaupunkipuiston rajausvaihtoehtoja koskevien aloitteiden pohjalta esittämään Helsingin alue, jonka arvot turvataan kaavallisilla ja muun suunnittelun keinoin. Helsingin vihersormet, viherverkostot, kulttuuriympäristöt, kaupunkiluontoverkostot ja merellisyys on otettu huomioon Helsingin yleiskaavassa 2016 ja kaupunkisuunnittelulautakunnan vuonna 2016 hyväksymissä viher- ja virkistysalueiden kehittämisperiaatteissa, jotka perustuvat nk. VISTRA I-II raporttien selvityksiin ja suunnitelmiin. Esiselvitystyön lähtökohtana on se, ettei ratkaisu ole ristiriidassa kaupunginvaltuuston hyväksymän Helsingin yleiskaavan 2016 toteuttamisen kanssa.

Vuonna 2016 tehdyssä kansallista kaupunkipuistoa koskevassa valtuustoaloitteessa tavoitteena oli edellisiä aloitteita laajempi, koko kaupungin kattava urbaani ja verkostomainen uuden ajan kaupunkipuisto. Kansallista kaupunkipuistoa koskevan aloitteen allekirjoitti 54 valtuutettua. Lausunnot saatiin kuudelta eri lautakunnalta, jotka lausuiivat toisistaan poikkeavalla tavalla. Kaupunginhallitus katsoi, että kansallisen kaupunkipuiston perustamisselvitys on tehtävä, jotta voidaan päättää sen perustamisesta tai perustamatta jättämisestä. Kansallista kaupunkipuistoa koskevan ja valtuustoaloitetta edeltäneen kuntalaisaloitteen allekirjoitti yli 7000 henkilöä ja 81 yhteisöä.

Valtuustoaloitteen käsittelyn johdosta ja kaupunginhallituksen 27.2.2017 tekemän vuorovaikutuspilotointia koskeneen päätöksen jälkeen kaupunginjohtaja päätti johtajistokäsittelyssä 15.3.2017 kansallisen kaupunkipuiston perustamisselvityksen ohjausryhmästä. Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 tavoitteena on, että kaupunginvaltuusto päättää valtuustokauden 2017–2021 aikana, hakeeko Helsinki kansallisen kaupunkipuiston statusta.

Kansallinen kaupunkipuisto

Kaupunki voi hakea kansallisen kaupunkipuiston perustamista ympäristöministeriöltä. Kansallisesta kaupunkipuistosta säädetään maankäyttö- ja rakennuslain 9. luvussa.

MRL 68 §:ssä on kansallista kaupunkipuistoa koskeva perussäännös, joka kuuluu seuraavasti: Kaupunkimaiseen ympäristöön kuuluvan alueen kulttuuri- tai luonnonmaiseman kauneuden, luonnon monimuotoisuuden, historiallisten ominaispiirteiden tai siihen liittyvien kaupunkivallisten, sosiaalisten, virkistysellisten tai muiden erityisten arvojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi voidaan perustaa kansallinen kaupunkipuisto. (30.12.2008/1129).

Kansalliseen kaupunkipuistoon voidaan osoittaa alueita, jotka tämän lain mukaisessa kaavassa on osoitettu puistoksi, virkistys- tai suojelua-alueeksi, arvokkaaksi maisema-alueeksi tai muuhun kansallisen kaupunkipuiston tarkoituksen kannalta sopivaan käyttöön.

Puistoon osoitetaan ensi sijassa kunnan, valtion tai muun julkisyhteisön omistuksessa olevia alueita. Muita alueita puistoon voidaan osoittaa omistajan suostumuksella. Omistajan suostumus ei ole kuitenkaan tarpeen, jos puiston perustamispäätöksessä tai hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei anneta aluetta koskevia 70 §:ssä tarkoitettuja määräyksiä.

Lainkohtaa sovellettaessa kansallista kaupunkipuistoa voidaan luonnehtia niin, että se on rajattu kokonaisuus, joka sisältää puistojen lisäksi kansallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä, luontokohteita ja virkistysalueita, joista syntyy ympäristöministeriön kriteerit täyttävä laaja kokonaisuus, ja jonka pysyvyys halutaan turvata. Hakemuksessa on määritettävä ja kohdennettava kansallisen kaupunkipuiston alueella olevat MRL 68 §:ssä mainitut erityiset arvot. Lähtökohta on se, että niitä erityisiä arvoja, joiden olemassa oloon kansallisen kaupunkipuiston perustaminen ja aluerajaus perustuvat, ei vastaisella maankäytöllä heikennetä. Suomeen on perustettu tähän mennessä yhdeksän kansallista kaupunkipuistoa: Hämeenlinnaan, Heinolaan, Poriin, Hankoon, Porvooseen, Turkuun, Kotkaan, Forssaan ja Kuopioon.

Vuorovaikutus

Jotta erilaiset mielipiteet puistosta ja alustavan tarkastelualueen laajuudesta tulisivat esiin, on esiselvityksessä esitetty eri vaihtoehtoja ja arvioitu niiden vaikutuksia. Vaikutusten arvioinnissa on tuotu esiin monipuolisesti vuorovaikutuksessa esiin tulleita osin ristiriitaisiakin vaikutuksia. Ohjausryhmä on painottanut vaikutusten arviointia.

Kaupunkilaiset arvostavat viheralueitaan ja kulttuuriympäristöjä. Keskeisin kysymys on ollut virkistysalueiden pysyvyyden turvaaminen ja millaisilla päätöksillä se tehdään. Suurin osa vuorovaikutukseen osallistuneista on huolissaan viheralueille rakentamisesta tiivistyvässä kaupungissa ja näkee kaupunginvaltuuston ja ympäristöministeriön päätöksen kansallisesta kaupunkipuistosta turvaavan viheralueiden pysyvyyttä paremmin kuin kaupungin muut päätökset.

Valtuuston päätöksen mukaan tehdyn, kaupunkilaisille suunnatun karttakyselyn ja laajan vuorovaikutuksen tuloksena oli, että kansallisen kaupunkipuiston alueita rajattiin laajasti koko Helsingin alueelle. Osalliset haluavat myös olla mukana kehittämässä viheralueita, mikä on kaupungin voimavara. Kyselyn tuloksia on jo hyödynnetty viher- ja virkistysalueiden suunnittelussa.

Työhön on kuulunut työpajoja, sovellettu Suomen itsenäisyyden rahasto SITRA:n dialogimallia ja järjestetty verkkodialogi. Kansallinen kaupunkipuisto Helsinkiin! -liike (KKPH! -liike) osallistui työryhmän kokouksiin ja valmisteluun. Työryhmää laajennettiin KKPH! -liikkeen aloitteesta siten, että mukaan tulivat myös kasvatuksen ja koulutuksen sekä sosiaali- ja terveystoimialojen edustajat. Vuorovaikutuspilotista on oma, erillinen raportti, josta ilmenee, että KKPH! -liike ja sen taustalla olevat yhdistykset ovat tuoneet vaihtoehtoa VE1 tukevan kantansa esiin. Samalla vuorovaikutuksessa tuli esiin laajan kansallisen kaupunkipuiston tarpeen lisäksi myös se, että kansallisen kaupunkipuiston perustaminen ei ole ainut keino turvata viher- ja kulttuuriympäristön arvot.

Esiselvityksessä tunnistettiin kaupungin yhteisen toimintatavan tarve viher- ja kulttuuriympäristöjen turvaamisessa. Helsingin kaupungin viheralueet, kulttuuriympäristöt ja niihin liittyvät arvot voidaan turvata muun muassa kaavoituksen ja muun suunnittelun keinoin. Helsingillä on kaikki edellytykset luoda brändi Helsingin kaupunkipuiston ympärille. Tätä vahvaa mielikuvaa voidaan yhdessä merellisen Helsingin ja toimivan viheralueverkoston kanssa hyödyntää kansallisella ja kansainvälisellä tasolla kaupungin markkinoinnissa. Uusia toimintatapoja on jo kehittymässä kaupungin organisaatiouudistuksen jälkeen, ja niitä on tarpeen edelleen kehittää. Helsingissä on tehty pitkäjänteistä työtä viherverkoston säilyttämiseksi vuosikymmenien ajan, mikä myös tuli myös esille työssä. Helsinki on tunnistanut Helsingin kannalta erityiset arvot kaavoitusprosesseissa ja muun muassa VISTRA:n selvityksissä vuosina 2013 ja 2016. Vuorovaikutuksessa saatu palaute on otettu huomioon esiselvityksen vaihtoehtojen muodostamisessa ja vaikutusten arvioinnissa. Vaihtoehdon Nyky+ pohjalta voidaan aloittaa viher- ja kulttuuriympäristökokonaisuuksiin liittyvien kaupungin yhteisten toimintatapojen kehittäminen heti.

Jatkotoimenpiteet

Esittelijän kanta

Esittelijä toteaa, että kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle syntyi usean äänestyksen jälkeen, jotka kokonaisuudessaan ilmenevät päätöshistoriasta.

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle 24.5.2020, että kaupunginhallitus päättää hyväksyä Helsingin kansallisen kaupunkipuiston esiselvityksen sekä sen perusteella käynnistää toimenpiteet vaihtoehdon Nyky+ (Helsingin kaupunkipuisto) pohjalta. Vaihtoehto turvaa Helsingin kulttuuri-, maisema-, luonto- ja virkistysarvojen säilyttämisen ja varmistaa niiden kehittämisedellytykset kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti ja kaupungin kokonaisedun kannalta tarkoituk-

senmukaisella tavalla. Jatkotoimien toteutus ja seuranta ohjelmoidaan toimintasuunnitelmissa ja talousarvion kautta vuodesta 2021 alkaen.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta esitti, lautakunnan esittelijän esityksestä poiketen, kaupunginhallitukselle, että "kaupunki ryhtyy valmistelemaan Kansallisen kaupunkipuiston perustamista ilmeisimpien alueiden, Keskuspuiston ja Haltialan muodostaman ytimen pohjalta. Helsingin kansallisen kaupunkipuiston idea on korostaa erityisesti luontaisesti uusiutuvien kaupunkimetsien, mutta myös historiallisesti muokautuneiden perinneympäristöjen ja merellisyyden merkitystä luonnon monimuotoisuuden, virkistymisen ja kulttuuriarvojen kannalta. Kansallisen kaupunkipuiston täydentämistä tarkastellaan tarvittaessa jatkossa muuhun kaavoitukseen, luontokartoitukseen ja virkistysalueiden suunnitteluun sisältyen. Kansallisen kaupunkipuiston käynnistysvaiheen valmistelutyö ei saa viedä resursseja viheralueiden kehittämistyöltä muualta kaupungin alueelta. Kansallisen kaupunkipuiston ja Nyky plus -vaihtoehtoon liittyvän muun valmistelun yhteisenä tavoitteena on luoda verkostomainen kokonaisuus, joka ulottuu koko kaupungin alueelle, myös esikaupunkien ympäristöihin."

Vielä kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, "että Helsingin kaupunkipuiston merkitystä, asemaa ja imagoa vahvistetaan. Helsingin kaupunkipuistolle perustetaan oma suunnittelutiimi ja nimitään projektipäällikkö vuodesta 2021 alkaen. Helsingin kaupunkipuiston jatkosuunnittelu suunnataan koko kaupungin alueelle huomioiden myös esikaupunkialueet."

Lopuksi lautakunta päätti merkitä tiedoksi vuorovaikutuspilotin loppuraportin ja kaupunkilaisille suunnatun Helsingin kansallisen kaupunkipuiston kyselyn sekä antaa vastineen vuorovaikutuspilotissa tullessiin mielipiteisiin.

Jatkotoimenpiteenä lautakunta esitti, että vaihtoehdon Nyky+ toteutus ja seuranta alkavat vuonna 2021 toimintasuunnitelmien ja talousarvion kautta.

Esittelijä toteaa, että Helsingin kaupunkipuiston kokonaisuus, ulottuessaan verkostomaisena myös esikaupunkialueille, riittäisi oletettavasti kansallisen kaupunkipuiston statuksen saamiseen. Ympäristöministeriöstä saadun selvityksen mukaan heikkoutena lautakunnan esityksessä voidaan nähdä se, ettei tämän aloitusalueen, eli "ilmeisimpien alueiden, Keskuspuiston ja Haltialan muodostaman ytimen" kokonaisuutta ole määritelty tarkemmin ja ettei se näin rajattuna myöskään määrittele tulevaan puistoon sisältyviä arkkitehtonisia arvoja tai alueita.

Edellä olevaan perustuen esittelijä katsoo, että koska kansallisen kaupunkipuiston perustamista koskevat säännökset edellyttävät riittävän

laajaa ja monipuolista aluetta ja kokonaisuutta, sitä ei todennäköisesti vielä muodostuisi, mikäli kansallisen kaupunkipuiston statusta haettaisiin vain Keskuspuiston ja Haltialan muodostaman ytimen ympärille. Muita nk. "ilmeisimpiä alueita" ei myöskään ole nimetty. Kansallisen kaupunkipuiston valmistelu vaatisi vielä runsaasti lisätyötä. Helsingin kaupunkipuisto on laaja ja hyvin hahmotettava kokonaisuus, jonka luonto- ja kulttuuriympäristön arvokkaimmat ominaispiirteet tulevat turvatuiksi nykyisin ja tehostettujen hoitotoimien kautta. Helsingin merellisen strategian toteuttaminen ja ydinkeskustan merellisten ranta-alueiden kehittäminen ovat lisäksi vasta alussa, joten suojeltavien ominaisuuksien tarkka määrittäminen on toistaiseksi vielä vaikeaa ennen varsinaista kaavoitusta. Lisäksi kaupungin uusimpien ohjelmien, kuten arkkitehtuuripoliittisen ohjelman ja kulttuuriympäristöohjelman mahdollisesti tuomaa lisäarvoa hankkeelle ei vielä ole voitu tarkastella täysimääräisesti.

Esittelijä katsoo, kuten lautakunnan esittelijä omassa esityksessään, että vaihtoehto Nyky + siihen sisältyvine jatkotoimenpiteineen edistää Helsingin kulttuuri-, maisema-, luonto- ja virkistysarvojen säilyttämistä mutta varmistaa samalla alueiden kehittämisedellytykset kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti ja kaupungin kokonaisedun kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Kansallisen kaupunkipuiston statuksen hakemiselle ja siihen tähtäävälle jatkoselvittämiselle ei siten ole olemassa erityisiä perusteita.

Esittelijä toteaa lopuksi, että mikäli kaupunginhallitus hyväksyy päätösehdotuksen, jatkotoimien, kuten hankkeelle osoitettavan tarpeellisen lisäresursoinnin toteutus ja seuranta on mahdollista ohjelmoida toimitasuunnitelmissa ja talousarvion kautta tulevalle strategiakaudella.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kansallisen kaupunkipuiston esiselvitys
- 2 Vuorovaikutuspilotti -raportti
- 3 Kaupunkitaloudellisten vaikutusten arviointi -raportti
- 4 Valtuustoaloite 25.5.2016
- 5 Kaupunginvaltuuston päätös 22.2.2017 (HEL 2016-006233)
- 6 Kaupunginhallituksen päätös 27.2.2017
- 7 Kaupunginjohtajan päätös 15.3.2017 (HEL 2017-002830)

Oheismateriaali

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

- 1 Vuorovaikutuspilotin aikana tulleet mielipiteet (2017-2019)
- 2 Kannanotto 7.4.2020, Helka ry
- 3 Kannanotto 17.3.2020, Hermanni-Vallila Seura ry

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kansallinen kaupunkipuisto
Helsinki! -liike

Helsingin kaupunginosayh-
distykset ry Helka

Helsingin Luonnonsuojeluyh-
distys

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunginmuseo

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 14.06.2021 § 467

HEL 2020-002843 T 10 05 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

14.06.2021 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Reetta Vanhasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 19.05.2020 § 282

HEL 2020-002843 T 10 05 02

Hankenumero 5806_2

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

19.05.2020 Pöydälle

Asian aikana kuultavana oli maisema-arkkitehti Raisa Kiljunen-Siirola. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen: Päätös muuten esityksen mukaan, mutta tämä virke pois: "Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus päättää, ettei Helsingin Kansallisen kaupunkipuiston selvittämistä enää jatketa."

Poistetun tilalle lisätään:

"Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus päättää, että kaupunki jatkaa Kansallisen kaupunkipuiston selvittämistä ilmeisempien alueiden, kuten esimerkiksi Keskipuiston, Haltialan ja Vanhankaupunginlahden muodostaman ytimen pohjalta. Helsingin oman kansallisen kaupunkipuiston idea on korostaa erityisesti luontaisesti uusiutuvien kaupunkimetsien, mutta myös historiallisesti muokkaantuneiden perinneympäristöjen ja merellisyyden merkitystä luonnon monimuotoisuuden, virkistäytymisen ja kulttuuriarvojen kannalta. Kansallisen kaupunkipuiston täydentämistä tarkastellaan jatkossa muuhun kaavoitukseen, luontokartoitukseen ja virkistysalueiden suunnitteluun sisältyen.

Kansallisen kaupunkipuiston käynnistysvaiheen valmistelutyö ei saa viedä resursseja viheralueiden kehittämistyöltä muualta kaupungin alueelta. Kansallisen kaupunkipuiston ja saman aikaisen muun valmistelun yhteisenä tavoitteena on luoda verkostomainen kokonaisuus, joka ulottuu koko kaupungin alueelle, myös esikaupunkien ympäristöihin."

Kannattaja: Eveliina Heinäluoma

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

21.06.2021

Pöydällepanoehdotus:

Risto Rautava: Pyydän asian pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle.

Jäsen Tuomas Rantasen vastaehdotusta ei käsitelty asian käsittelyn keskeyttämisen vuoksi.

05.05.2020 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Jussi Luomanen, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 38626
jussi.luomanen(a)hel.fi

Raisa Kiljunen-Siirola, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37209
raisa.kiljunen-siirola(a)hel.fi

Anne Karlsson, tiimipäällikkö, puhelin: 310 37444
anne.karlsson(a)hel.fi

Tiina Antila-Lehtonen, vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 310 37436
tiina.antila-lehtonen(a)hel.fi

Heikki Salmikivi, tiimipäällikkö, puhelin: 310 37483
heikki.salmikivi(a)hel.fi